

VOORWOORD 1957-2007

50 jaar natuurbeschermingvereniging IJhorst, Staphorst e.o. wat betekent dat? Een jubileumjaar, dat begint op 6 maart zoals je elders in deze Scharrelaar kunt lezen, met 's middags een receptie en 's avonds een gezellig samenzijn voor de actieve leden met hun partners. En zoals je ziet heeft ook de redactie van de Scharrelaar hier met de omslag rekening gehouden.

Want op de omslag zie je een foto van waar het allemaal begonnen is en van twee mensen die wel erg betrokken waren bij de oprichting n.l. L. Blaauw en de toenmalige burgemeester v.d. Wal van Staphorst.

De jubileumcommissie heeft niet alleen de receptie en het gezellig samenzijn georganiseerd, maar heeft een programma met evenementen over het hele jaar bedacht. Maar 50 jaar natuurbescherming is natuurlijk meer dan nu feest vieren, maar ook terug denken aan diverse acties die er in het verleden geweest zijn om een stuk natuur te behouden en te bewaren voor ons nageslacht, zodat die ook kunnen genieten van een leefbare natuur.

Ook is het terugdenken aan al die leden die met b.v. nestkastcontrole of andere activiteiten de jeugd enthousiast gemaakt hebben voor de natuur, zodat ook in de toekomst de natuur zoveel mogelijk gespaard wordt.

Ik wens iedereen een goed jubileumjaar toe en veel leesplezier met de Scharrelaar.

J. Vos

- 06-03-2007 Receptie ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van 15.00 tot 17.30 uur in Pannekoekhuis Beugelen.
- 06-03-2007 Avond voor actieve leden van de vereniging ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan om 20.00 uur in Pannekoekhuis Beugelen
- 17-03-2007 Schoonmaakdag.
- 02-04-2007 Algemene ledenvergadering in Pannekoekhuis Beugelen. Aanvang 20.00 uur.
- 07-05-2007 Ledencontactvergadering in Pannekoekhuis Beugelen. Aanvang 20.00 uur.

UITNODIGING

IJhorst/Staphorst, januari 2007

Geachte heer/mevrouw,

Op 6 maart 2007 hoopt Natuurbeschermingsvereniging "IJhorst-Staphorst en omstreken" haar 50-jarig bestaan te vieren.

Omdat het bestuur dit niet ongemerkt voorbij wil laten gaan, wordt ter gelegenheid van dit gedenkwaardige feit een receptie gehouden op dinsdagmiddag 6 maart a.s.

We nodigen u daarom uit tussen 15.00 en 17.30 uur in Pannekoekhuis "Beugelen", Gemeenteweg 381 te Staphorst om dit met ons te vieren.

Wanneer u een toespraak wilt houden, vragen we u vriendelijk om bijgaande strook ingevuld aan ons te retourneren.

Het bestuur

cadeautip: *

(naam) wil graag een toespraak houden op 6 maart.
S.v.p. retourneren aan J. Niehoff, Pr. Beatrixstraat 30, 7951 AN Staphorst of via e-mail doorgeven aan: j.niehoff@natuurbeschermingsvereniging.nl

NATUURBESCHERMINGSVERENIGING "IJHORST-STAPHORST EN OMSTREKEN"

IJhorst/Staphorst, januari 2007

Aan de actieve leden van onze vereniging,

Op 6 maart 2007 bestaat de natuurbeschermingsvereniging "IJhorst-Staphorst e.o." 50 jaar.

Het bestuur weet het werk, dat u voor onze vereniging verricht, bijzonder te waarderen. Daarom willen we u graag, samen met uw partner, uitnodigen op genoemde 6 maart om 20.00 uur bij Pannekoekhuis "Beugelen", Gemeenteweg 381 te Staphorst.

We stellen uw komst erg op prijs en hopen u die avond te mogen begroeten.

Het Bestuur

AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING D.D. 2 APRIL 2007

Aanvang 20.00 uur

1. Opening
2. Ingekomen stukken
3. Notulen ledencontactvergadering d.d. 5 februari 2007
4. Notulen algemene ledenvergadering d.d. 6 maart 2006
5. Mededelingen
6. Jaarverslag secretaris
7. Jaarverslag penningmeester
8. Verslag kascommissie
9. Benoeming lid kascommissie
Albert van Elp (aftredend), Jan Compagner
reservelid Ok van der Ley
10. Vaststelling contributie
11. Bestuursverkiezing
Aftredend: Egbert Tuin / Janny Niehoff / Evert Rolleman
Niet herkiesbaar / Herkiesbaar/ Herkiesbaar
12. Werkgroepen
13. Wat komen gaat
14. Rondvraag
15. Pauze
16. Lezing
17. Sluiting

JAARVERSLAG 2006

Bestuursvergaderingen:

Het bestuur vergaderde maandelijks in de inforuimte van Staatsbosbeheer. In mei vond er vooraf aan de bestuursvergadering overleg plaats met Johan Dammers van Staatsbosbeheer. In de maanden juni en juli werd er niet vergaderd. Door omstandigheden heeft het bestuur in oktober vergaderd in de kantine van Jan Nijboer. Zowel in het voorjaar als in het najaar was er overleg met de coördinatoren van de werkgroepen.

Ledencontactvergaderingen:

Er werd maandelijks vergaderd in Pannenkoekenhuis Beugelen te Staphorst op de 1e maandag van de maand. De vergadering van juni vond plaats in de veldschuur "Bid en Werk" te Hasselt. Hier hadden we vooraf een excursie onder leiding van Jeroen Breedenbeek en Johan Dammers van SBB in de Oldematen.

Ook dit jaar werden weer een aantal lezingen verzorgd door eigen leden. In januari vertelde Theo Douma ons over de vleermuis en liet ons plaatjes zien die opgenomen waren met een speciale infrarood camera. In maart kregen we een reisverslag van Jan Paasman. In september kregen we dia's te zien en veel te horen over de uilen door Arnold Lassche en in november werd de avond verzorgd door Harry van Wijk en Evert Rolleman met plaatjes over verschillende activiteiten binnen de vereniging.

De overige lezingen werden verzorgd door Chr. Pit (met Pit op pad) in februari. In april mooie plaatjes van de Falkland eilanden door Gerlof de Roos. Henk Theunisen liet ons van alles zien in mei over de predatie van weidevogels. In oktober vertelde Albert Greveling boeiend over Zwartsluis en om streken. En als laatste in december dhr. Korporaal over het ontstaansgebied van 'Bid en werk'.

Het bezoek aan de ledencontactavond liep iets terug van gemiddeld 31 naar 26 personen.

De algemene ledenvergadering wordt gehouden op 6 maart.

Ok van der Leij, Jan Vos en Harry van Wijk waren aftredend. Ok van der Leij stelt zich niet weer herkiesbaar daarom werd hij voor zijn werk en inzet hartelijk bedankt.

Op 30 juni werd hem en zijn echtgenote door het bestuur, bij Jan Vos thuis, een barbecue aangeboden.

In de plaats van Ok van der Ley werd Geertje Zwierts gekozen.

Jan Vos en Harry van Wijk stelden zich verkiesbaar en werden herkozen. Na 15 jaar legde Harry van Wijk zijn taak als secretaris neer en nam dus plaats als bestuurslid. Harry werd hiervoor hartelijk bedankt. Evert Rolleman nam zijn taak als secretaris over, en notuleert de bestuursvergaderingen.

Geertje Zwierts notuleert de leden contact vergaderingen.

Ledental:

Per 31 december 2006 telde de vereniging 121 jeugdleden en 729 volwassen leden. In totaal 850. Dit is een toename van 4 volwassen leden ten opzichte van 2005. Het aantal jeugdleden steeg per saldo met 10 jeugdleden.

Voor zover bekend zijn in 2006 de volgende leden overleden:

Dhr. L. Groenendijk, Dhr. J. Witvoet, Dhr. R. Bakker, Dhr. H.J. van den Bold, Dhr. J. van der Heide, Dhr. J.M. Schiphorst, Dhr H. Wind, Dhr J. Winter, Dhr H. Katoele, Dhr K. Bisschop.

Dat zij mogen rusten in vrede.

Samenwerking:

Met veel instanties en organisaties hadden wij het afgelopen jaar een goed contact. Dit blijkt wel uit de vele ingekomen- en uitgaande stukken. Er werd allerlei informatie uitgewisseld o.a. door middel van de verschillende verenigingsbladen.

Website:

De vereniging beschikt over een eigen website, opgezet en beheerd door Harry Vos, nl. www.natuurbeschermingsvereniging.nl. Op deze website wordt in het kort de doelstelling van de vereniging weergegeven. Er is o.a. informatie te vinden over het bestuur, de werkgroepen en de agenda. Verder is er een fotopagina en De Scharrelaar is als pdf file via de site te lezen.

Schoonmaakactie:

Elk jaar op de 3e zaterdag in maart is er de landelijke schoonmaakdag. Wij doen hier met onze vereniging ook elk jaar aan mee. Dit jaar was dat op 18 maart. Ondanks dat de morgen wat regenachtig begon kwamen er zo'n 40 kinderen en 10 volwassenen opdagen. Deels kinderen van de Maarten Luther-school te Punthorst en leden van de jeugdwerkgroep "Weer of geen Weer". Nadat burgemeester Alsema van Staphorst een welkomstwoord had gesproken werden de kinderen in groepen verdeeld. O.l.v. begeleiders werden de kinderen, voorzien van vuilniszak en papierprikker, het bos ingestuurd. Na afloop waren er voor de deelnemers fris en broodjes, dat zoals altijd weer verzorgd werd door Jaap Padding. Er werd een grote hoeveelheid afval ingezameld; het is dus nog steeds nodig dat we deze werkzaamheden verrichten.

Heidezuivering:

Zaterdag 23 september werd de heide bij "De vier bergen" ontdaan van opslag. Dit gebeurde zowel door de jeugd als de volwassenen. De opkomst was goed: 36 jeugdleden en 14 volwassenen. Tussen door was er koffie met gevulde koek, na afloop erwtensoep.

Voor het eerst dit jaar was er een tweede heidezuivering op zaterdag 21 oktober. Hier kwamen 19 volwassen- en 8 jeugdleden helpen.

Koffie, drinken en koeken werden ook hier verzorgd door Jaap Padding. Na afloop is er altijd weer de lekkere snert die, zoals elk jaar, uit de keuken van Hendrikje Vos kwam.

Fietstocht:

De opkomst voor de fietstocht op 2e Pinksterdag was hoger dan vorig jaar. Er waren zo'n 80 deelnemers. De tocht was georganiseerd door Jan Dunnink.

Natuurwerkdag 4 november:

50 personen hebben dit jaar meegedaan aan de landelijke natuurwerkdag georganiseerd door Staatsbosbeheer. Er waren van onze vereniging dit jaar maar 3 leden. Er werd een stuk bij de vier bergen van ongewenste opslag ontdaan. Aansluitend aan het gebied dat we bij de twee heidezuiveringen hebben aangepakt. Tussen de middag kon een ieder wat te eten en te drinken halen bij de kiosk bij de Zwarte Dennen. Na de lunch werden de werkzaamheden voortgezet. Tegen drieën werd de dag afgesloten.

Werkgroepen:

Jeugdwerkgroep "Weer of geen weer".

Op zaterdag 14 januari kwamen we in de inforuimte van het SBB bij elkaar en keken naar de natuurfilm "Het rijk van de Russische beer". We zagen niet alleen beren, maar ook antilopen, wilde zwijnen, ringslangen en buidelmezen. In de pauze werden er allerlei quizvragen opgelost.

Mevr. Gietema uit IJhorst was op 18 februari bij ons te gast. Zij vertelde over het leven van de egel. Ter verduidelijking had ze allerlei materiaal en een videofilm meegenomen.

Zaterdag 18 maart was een hele drukke dag. 's Morgens verleenden we onze hulp aan de schoonmaakactie in de boswachterij en 's middags werden er verscheidene nestkasten getimmerd.

Op 15 april begon de wekelijkse nestkastcontrole welke duurde tot half juni.

De busreis was dit jaar op zaterdag 10 juni. We bezochten de zeehonden-crèche van Lenie 't Hart in Pieterburen. 's Middags hadden we onder leiding van deskundige gidsen een excursie over en langs het wad.

Op 9 september fietsten we naar infocentrum "de Wheem" van Landschap Overijssel in Oud Avereest. Van hieruit gingen we over het oude kerkenpad richting Wildenberg naar Balkbrug. Hier bezochten wij molen "de Star". De kinderen konden aan allerlei activiteiten deelnemen.

Op 23 september en 21 oktober deden we mee met het opschonen van de heide bij "De Vier Bergen".

Zaterdag 14 oktober was er een creatieve doemiddag. Mooie voederhuisjes werden er getimmerd door zowel de jongens als de meisjes. Ook prachtige herfstbakjes werden met zorg en enthousiasme gemaakt.

De laatste bijeenkomst 18 november was voor de speurneuzen. Er was een tocht uitgezet vanaf de inforuimte.

We hadden dit jaar een hele goede opkomst, gemiddeld 28 kinderen per keer. We zien dan ook vol vertrouwen het komende jaar tegemoet.

Plantenwerkgroep:

Dit jaar was een jaar van uitersten. Hitte in juli, waardoor het op drie avonden te heet was en regen in augustus, waardoor ook drie avonden niet doorgingen. Op 20 april zijn wij traditiegetrouw gestart met een excursie naar Dickninge. Het bos rondom Huize Echten hebben wij bezocht op zoek naar voorjaarsplanten.

Dit jaar zijn we gestart met het monitoren van bermen voor de gemeente Staphorst t.b.v. het nieuwe bermbeheerplan. Nu hebben we een gedeelte van de Lommertsteeg gedaan. Het is de bedoeling hier mee door te gaan. Voor Floron hebben we kilometerhok 213.521 (in de buurt van de Havixhorst) geïnventariseerd. Bij Weerwille werd het nieuwe natuurontwikkelingsgebied 'De Koekoek' bekeken. Ook de Kloosterkooi en de Oldematen hebben wij meerdere malen bezocht.

Traditioneel sloten we het veldwerk af op 7 september met een bezoek aan de Koolhaar in de boswachterij Staphorst. In totaal gingen we 13 avonden op pad.

Er werden ook nog 2 vergaderingen bijgewoond van de Werkgroep Flora- en vegetatieonderzoek van de IJsselacademie in Kampen. Door de IJsselacademie en de leden van de werkgroep is besloten de werkgroep op te heffen. In de plaats daarvan hebben wij de Floron contactdag Beneden IJssel in Zwolle bijgewoond. En bovendien nog een infodag van de Werkgroep Florakartering Drenthe in Orvelte.

Ringgroep G08 Blaauw:

Overzicht van het aantal geringde vogels in ons gebied;

In totaal zijn er 8049 vogels geringd waarvan 7491 jonge vogels.

Dit aantal is minder dan voorgaande jaren, omdat de dhr.Blaauw door omstandigheden minder geringd heeft. Maar toch is dit nog een behoorlijk aantal. Een bedankje voor de vele uren werk van de ringers is dan ook wel op zijn plaats.

Het volledige overzicht van de soorten die geringd zijn komt ook in de Scharrelaar.

Nestkasten:

Naast de controlerende werkzaamheden, waarbij de nestkasten elke week in het broedseizoen zijn bekeken door de controleurs met veelal een groep jeugdleden, waren er ook een aantal timmeravonden, waarbij zo'n 230 nestkasten gemaakt zijn.

De nestkastroutes zijn opnieuw ingedeeld en opnieuw genummerd. Elke route bestaat nu uit 50 nestkasten en zijn genummerd dmv. blikjes waar het nummer ingeslagen is. Het totale verslag staat elders in de Scharrelaar.

Weidevogels:

Weidevogelwerkgroep “De Oeverlanden van het Meppelerdiep”

Door het koude voorjaar kwam het allemaal wat later op gang.

De heer Woudman was, zoals praktisch elk jaar, weer de vinder van het eerste kievitsei van 2006 en wel op 30 maart. Hij vond een nest met twee stuks.

In de Oeverlanden werden in 2006 gevonden:

Scholekster	5 nesten en 4 uit
Kievit	75 nesten en 49 uit
Grutto	5 nesten en 5 uit
Wulp	6 nesten en 6 uit
Tureluur	3 nesten en 3 uit

Het uitgebreide jaarverslag van de werkgroep weide vogels komt in de Scharrelaar. Hierin staat ook hoe men aanspraak kan maken op de vergoeding van uitgekomen nesten van de kritische soorten (grutto, tureluur, wulp, zomertaling of slobbeend).

Roofvogels:

Van deze werkgroep werd geen jaarverslag ontvangen.

Vlinders:

Van deze werkgroep werd geen jaarverslag ontvangen.

Ruimtelijke Ordening:

De werkgroep heeft vier keer vergaderd met een gemiddelde opkomst van 62%. Eén vergadering is geannuleerd omdat veel leden niet konden. Uitbreiding van de werkgroep is dringend gewenst in verband met het vele werk. Helaas heeft Wil van der Leij zich teruggetrokken uit de werkgroep. In de eerste vergadering is Harm Bloemhof voorlopig voor een jaar tot voorzitter benoemd en is Jan Paasman voorlopig tot notulist benoemd.

De onderwerpen die in 2006 aan de orde zijn geweest:

Overleg met de Gemeente Staphorst, i.c. wethouder Brand en Bob Boer van Groen. Besproken zijn: Nieuwe landgoederen, beschadigde bermboomen, opruimen zwerfafval door de gemeente, status Ecologische verbindingzone Reest-Meppelerdiep, zonnecollectoren A28/A32, nieuwe straatlampen, ijsvogelwand, ervaringen nieuw bermbeheer, toepassen LNV-nota Flora- en Faunawet, bescherming Heidehoogte, ijsvogelwand Kerkengat. Deze zaken zullen worden gevolgd en er is/zal zonodig met anderen contact worden opgenomen.

Andere zaken die dit jaar speelden: Overleg met Staatsbosbeheer en waterschap heeft dit jaar niet plaatsgevonden. De werkgroep heeft een concept-zienwijze betreffende het kappen van bomen aan de Eikenlaan opgemaakt en bij de secretaris van de vereniging ingeleverd ter verzending naar de gemeente Staphorst. Zuiderzeelijn: De minister van Verkeer en Waterstaat heeft de lijn gecancelled. Wij blijven wel attent op mogelijke Hanzelijn-plus alternatieven.

Inzake de motorcross op Dickninge heeft Jan Vos telefonisch contact gehad met voorzitter Klomp van de motorvereniging. Hij heeft gevraagd er in het vervolg op te letten dat geen hulst meer vernield wordt.

De vergaderingen in 2007 moeten nog worden vastgesteld.

Zoogdieren:

Het aantal vleermuiskasten waarin gebruik gemaakt kan worden van de infraroodcamera is weer uitgebreid.

Er zijn ook een aantal kasten bijgeplaatst of vervangen.

Natuurlijk blijft het aloude batdetectorwerk gewoon doorgaan en ook de regelmatige controles van de vleermuiskasten.

Een volledig verslag van de werkzaamheden komt ook in de Scharrelaar.

Redactie:

In 2006 is ons verenigingsblad de "Scharrelaar" weer 5 keer verschenen.

Op de omslag stond dit jaar een agressieve trein getekend, die door ons werkgebied het Reestdal dendert. Dit als reactie op de plannen om de trein door het Reestdal te laten rijden. Hopelijk wordt dit nooit werkelijkheid.

De inhoud was weer heel divers van (A)genda tot (Z)oogdier en alles wat daar tussen inzit.

Ook hebben we artikelen geplaatst, die zo'n 150 jaar geleden in de Meppeler courant hebben gestaan met name op het gebied van de natuur.

Hierop hebben we een aantal leuke reacties gehad.

Iedereen die meegewerkt heeft aan de totstandkoming van de "Scharrelaar" wordt hartelijk bedankt. We hopen in 2007 weer op u te kunnen rekenen in de vorm van veel kopij.

Tenslotte worden de vrijwillige bezorgers bedankt voor hun inzet, ook omdat dit heel wat portokosten uitspaart.

Natuurreizen:

Eens per 2 jaar organiseert de werkgroep Natuurreizen een volledig verzorgde reis naar een voor natuurliefhebbers interessant gebied. In 2005 is de werkgroep begonnen met de organisatie van de reis voor 2006 en in de week van Hemelvaartsdag, de laatste week van mei, was het dan zover. Met ruim 20 deelnemers zijn we op 20 mei 2006 met een bus van Lion Cars, met wederom de chauffeur Hans, vertrokken naar Polen, naar het noordwestelijke deel. We

kwamen aan het begin van de avond aan in Stepnica, ongeveer 40 km ten noorden van Stettin, waar we bij pension Laguna en nog een aantal andere overnachtingplaatsen onze intrek namen. Onder leiding van een aantal gidsen hebben we excursies gemaakt naar onder andere het Oderdelta Nationaal Park, het Wollin Nationaal Park en nog een aantal mooie natuurgebieden, waar ook een deel van de noordkust van Polen bij zat. We hebben daar gewandeld en gefietst, vogels gespot, planten opgezocht en gedetermineerd. Ook salamanders en andere reptielen hoorden tot de "vangst". Natuurlijk hebben we ook aandacht besteed aan de cultuurhistorische kant en is een aantal steden en dorpen bezocht. Op 27 mei arriveerden we tegen de avond weer in Staphorst.

Een uitgebreid verslag over deze reis heeft in Scharrelaar nr. 164 gestaan. Het was weer een geslaagde reis. We hopen in 2008 weer een reis te mogen maken. Met de organisatie hiervan zal een aanvang worden gemaakt in 2007.

PR.

Janny Niehoff heeft er dit jaar weer voor gezorgd dat er regelmatig stukjes in de krant en op de website kwamen. Hierdoor kwamen we meerdere keren in het nieuws.

Jan van Marle was door een basisschool in Meppel gevraagd om iets te komen vertellen over de natuur. Hij heeft hier een natuurles verzorgd; waarvoor dank.

Tenslotte:

Uit het jaarverslag blijkt wel, dat 2006 opnieuw een druk jaar is geweest. Alle werkzaamheden konden alleen slagen dankzij de hulp, op wat voor manier dan ook, van de vele vrijwilligers. Het bestuur wil een ieder daarom hartelijk dank zeggen en hoopt dat de vereniging ook in het komende jaar een beroep op u allen mag blijven doen. Want ook in het komende jaar liggen er allerlei bedreigingen op de loer en blijft natuurbehoud hard nodig.

secretaris Evert Rolleman
voorzitter Jan Vos

HIERBIJ EEN KORT BERICHT VAN DE PENNINGMEESTER

In de eerste Scharrelaar van het jaar was u gewend om het financieel verslag van de penningmeester aan te treffen. Bij de Algemene Ledenvergadering van vorig jaar is echter besloten om het financiële verslag niet meer in De Scharrelaar te publiceren. Het financieel verslag is nog wel op verzoek te verkrijgen bij de penningmeester.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 2 april 2007 zal het jaarverslag worden gepresenteerd en zal ik een toelichting geven op de financiële cijfers van het afgelopen jaar.

Gedurende het jaar 2007 zal de vereniging haar vijftig jarig bestaan vieren. Door de vele activiteiten die georganiseerd worden zal het een bijzonder jaar worden. Dat geldt natuurlijk ook op financieel gebied vanwege de extra kosten en opbrengsten.

Hierbij doe ik nogmaals een beroep op de leden die de contributie van 2006 nog niet betaald hebben. De betreffende leden hebben eind 2006 bij de vorige Scharrelaar een herinneringsbrief gehad. Als de contributie 2006 niet voor 1 april 2007 alsnog is betaald zal het lidmaatschap van de vereniging worden beëindigd.

Ik wens de vereniging en haar leden een bijzonder jaar en succesvolle viering van het 50-jarig bestaan toe.

Klaas Compagner
penningmeester

Uiterste datum voor
het inleveren van kopij:

5 april 2007

ZOOGDIEREN:

In het afgelopen jaar heeft de zoogdierenwerkgroep weer een aantal activiteiten uitgevoerd. Om te beginnen hebben we een aantal vleermuiskasten vervangen, zodat het aantal kasten waarin gefilmd kan worden, behoorlijk is uitgebreid.

Het filmen van vleermuizen in kasten en het analyseren van het gedrag van de dieren, kan nu nog beter uitgevoerd worden. We hebben het deksel met daarin de infraroodcamera iets verbeterd, zodat het wat makkelijker werken is.

Afgelopen jaar zat er voor de eerste keer een grootoorvleermuis met een jong in de kast die we filmden. Hoewel we vaker grotere groepen grootoren en rosse vleermuizen in de verschillende kasten tegenkomen, was dit toch voor ons een goed moment om te constateren dat de kasten nog steeds als kraamkolonie gebruikt worden.

Daarnaast hangen er nu in het staatsbos ook twee houtbeton kasten. Ze zijn afkomstig van een vleermuisproject in de buurt van Ommen en waren daar overbodig. Doordat de structuur van het materiaal anders is dan hout en de vorm van de kast ook verschillend is van de zgn.

platte kasten, is het belangrijk om te zien of deze kasten ook door vleermuizen bezet worden. Daar hoefden we niet lang op te wachten: al snel trok er een behoorlijke groep grootoorvleermuizen in (zie foto).

Voor het komende seizoen hebben we natuurlijk al weer een heleboel plannen. We gaan in de eerste plaats door met het filmen van de vleermuizen. Daarnaast wordt op dit moment een soort fotografiesysteem ontwikkeld, zodat we uitvliegende dieren op de gevoelige plaat kunnen vastleggen en op die manier nog beter kunnen analyseren wat er nou eigenlijk gebeurt.

Natuurlijk blijft het aloude batdetectorwerk gewoon doorgaan en ook de regelmatige controles van de vleermuiskasten.

Theo Douma

Natuurbeschermingsvereniging "IJhorst-Staphorst e.o."
WEIDEVOGELWERKGROEP "DE OEVERLANDEN VAN HET
MEPELERDIEP" 2006-09-25

In maart 2006 werkte het weer niet mee voor de weidevogels. Het was koud, zodat de Kieviten nog geen aanstalten maakten om hun territorium vast te leggen, laat staan nestjes gingen draaien. Pas in de laatste week van maart werd het zodanig zacht, dat er kuiltjes werden gemaakt. April 2006 was vrij zacht en mei zelfs warm in de eerste helft. Juni was droog en zeer warm.

De heer Woudman was, zoals praktisch elk jaar, weer de vinder van het eerste Kievitsei van 2006 en wel op 30 maart een nest met twee stuks.

Vanaf dat moment kon je zien dat het seizoen was begonnen. Ook de wulpen zochten al hun min of meer vaste plekjes op. Dat wil zeggen als een wulpenpaar succesvol een nest heeft bebroed en als daar jongen zijn uitgekomen, dat getracht wordt om een jaar later nagenoeg op dezelfde plaats weer te nestelen. Vanaf 4 april 2006 hadden de meeste Kieviten al een plekje opgezocht. Het viel de werkgroep op, dat Kieviten in het begin niet meer zo apart gingen nestelen, maar meer in groepjes. Als de nesten dicht bij elkaar liggen, dan is verjaging van de predatoren veel eenvoudiger en een kraai, die b.v. overal op een land wordt aangevallen, zorgt wel dat hij wegkomt en gaat alleen niet meer zo gauw over dat gebied vliegen.

De werkgroep vond op 4 april 2006 een nest met 3 wulpeieren.

In de Oeverlanden werden in 2006 gevonden:

Scholekster	5 nesten en	4 uit
Kievit	75 nesten en	49 uit
Grutto	5 nesten en	5 uit
Wulp	6 nesten en	6 uit
Tureluur	3 nesten en	3 uit

Er zijn veel jonge kuikens van deze weidevogels gezien, maar na 12 juni 2006 waren alle grutto's verdwenen. De gruttokuikens waren toen nog niet vliegvlug, dus zijn deze gepredeerd.

Als uw land onder de Natuurproductie-betaling valt, dat wil zeggen, als uw land in een aangewezen gebied ligt, dat u voor elk geslaagd nest van de kritische soort (grutto, tureluur, wulp, zomertaling of slobeend) een bedrag van € 68,-- kunt ontvangen, mits dat is aangevraagd (maandag t/m vrijdag tussen 9.00 en 12.00 uur: tel. 0900-2021492). U ontvangt dan een formulier, dat u ingevuld moet terugsturen, waarna iemand zo spoedig mogelijk na uitkomst de resultaten controleert en zorgt voor betaling. Welk gebied?

Het gebied links en rechts van de Oeverlandenweg tot de boerderij van de heer Dingstee.

Het gebied over de brug van de Verlegde Hoogeveense Vaart na de zand-

weg links, de Garsteweg links van de Staphorster Grootte Stouwe tot aan de schouwsloot schuin tegenover de ingang van de Oeverlandendwarsweg en vervolgens vanaf deze weg rechts van de Staphorster Grootte Stouwe tot aan de schouwsloot schuin tegenover de ingang van de Oeverlandendwarsweg en vervolgens vanaf deze weg rechts van de Staphorster Grootte Stouwe tot aan Baarlo met uitzondering van de plas/drasgebieden en de Natuurreservaten. Verder, gezien vanuit Meppel, links van de Rechterensweg vanaf Kerkenland tot Scholenland en rechts vanaf de Garsteweg tot eerder beschreven schouwsloot.

Als u zelf een nest vindt van een weidevogel van de kritische soort, dan kunt u dat melden aan het Groenloket Overijssel: tel. 0900-2021492. Kunt u een nest niet zelf vinden, of door te weinig tijd, dan kunt u bellen met J. Wouda, tel. 0522-258567 en de werkgroep zoekt het voor u op. U moet wel zelf in actie komen!

Wat de stand van de weidevogels betreft, het volgende:

Door de bouw van de Bergierslanden is er weer een groot weidevogelgebied verloren gegaan. De weidevogel moet zich steeds aanpassen en verliest steeds broedgebied. De boer wil max. rendement van zijn grond; alles gaat sneller. Om eerder het land te kunnen bewerken moet het waterpeil zakken; er wordt meer gemaaid, alles wordt intensief benut. De jonge kuikens moeten maar zien om aan voedsel te komen. Wel moeten ze direct na geboorte zo'n 5000 prooien per dag (kievit) en de grutto zelfs 7 à 8000 prooien per dag tot zich nemen. Bij het ouder worden van het kuiken, zijn er niet meer zoveel prooien beschikbaar en wordt overgeschakeld op wormen. Wanneer grote stukken aansluitend worden gemaaid, heeft het gruttokuiken weinig kans te overleggen.

U ziet, dat het moeilijk is voor een kuiken om te overleven. De beschreven soorten moeten zelf de kost opscharrelen. (Scholekster en watersnip worden gevoerd!). Door stukken gras niet direct te maaien, kunnen de jongen zich goed verplaatsen. De buizerd zit meestal op een paaltje en ziet alle beweging rondom. Onderzoek heeft aangetoond, dat van elke 100 kuikens de buizerd er 12 voor zijn rekening neemt; de blauwe reiger tussen 8 en 18 (gemiddeld 13); de hermelijn en steenmarter 6; zwarte kraai 6; dat zijn er 37 van de 100. En de ooievaar; scholekster; kiekendieven; vossen dan? En door maaien/verdrinking dan? Als u gaat maaien en u plaatst ½ tot 1 dag daarvoor 5 stokken per ha met daaraan een plastic zak, dan gaan de aanwezige kuikens uit dat deel weg naar een ander land. U ziet, dat uzelf kunt helpen om de weidevogel in het land te houden.

Bedankt voor uw inzet en de weidevogelwerkgroep rekent ook volgend jaar op u.

De weidevogelwerkgroep

VERSLAG WERKGROEP NESTKASTONDERZOEK

Allereerst dit: in het voorjaar kregen we bericht dat plotseling Klaas Bisschop is overleden. Hij was net lid van de vereniging en van de nestkastgroep en wou ook wel controleur worden maar het had niet zo mogen zijn. We wensen zijn familie veel sterkte.

We zijn dit jaar begonnen met de nieuwe nummers en dit houdt in dat elke route uit 50 nestkasten bestaat en de nummers zijn er in blik opgezet.

Er zijn ook wat diepere nestkastjes gemaakt om de marter te bemoeilijken om met zijn poot naar binnen te gaan en het nest om hoog te halen op zich wel een goede redenatie maar ja de vogels deden daar altijd niet aan mee ze bouwden in de meeste gevallen de nesten hoger in de kasten.

Maar de heer Bloemhof was al enkele jaren bezig met het plaatsen van korven voor de kasten en met goed succes want deze werden niet verstoord dus blijft er voor ons maar een middel over tegen de marter en dat is korven voor de nestkasten. Wat we inmiddels ook al met succes gedaan hebben bij sommige routes.

Verder hadden we voor het eerst weer timmeravonden om nestkastjes te maken en met succes er werden zo'n 135 kasten gemaakt en zijn er een kleine honderd hiervan op de routes geplaatst.

De heer de Witte (materialenbeheer) heeft op de timmeravonden de leiding en die geeft aan wat voor soort kasten er gemaakt moeten worden en van welk materiaal een nieuw gegeven is dat we de achterkant en het deksel van trespas maken om een langere levensduur te hebben voor de kasten.

Inmiddels bij het opmaken van dit verslag zijn er alweer twee timmeravonden geweest en zijn er al weer honderd kasten gemaakt en geleverd, deze verf werd door de heer Padding beschikbaar gesteld.

Er was dit jaar ook weer veel jeugd aanwezig op de controles wat ons verheugde daar er voor 5 jaar terug weinig jeugd aanwezig was. Een compliment naar de jeugdleiding.

Nou eens wat nieuws over de vogels.

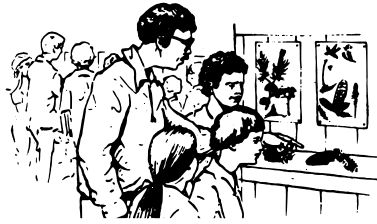
Er waren dit jaar aanzienlijk minder verstoringen maar toch waren bepaalde routes nog ernstig verstoord door de steenmarter en is gebleken dat korven toch het beste middel is om dit zoveel mogelijk te beperken.

Verder waren de koolmezen en de pimpelmezen dit jaar weer goed bijna gelijk in aantal maar de bonte vliegenvanger beduidend minder dan andere jaren maar dat was in voorgaande jaren ook wel eens het geval en dan herstellen ze zich weer.

De boomklever met zijn 11 broedgevallen dit jaar was zeer verheugend die zet de opmars door. De glans en matkopmees waren ook weer aanwezig.

De verdere gegevens hebben de controleurs inmiddels ontvangen bij het lezen van dit verslag.

Nestkastgroep coördinator, J Nijboer

Zaterdag 14 november was er een speurtocht vanaf de inforuimte van het SBB door het Staphorster bos. De kinderen werden in groepjes verdeeld en kregen allen een routebeschrijving mee. Onderweg moesten er allerlei vragen met betrekking tot de natuur opgelost worden. Ook moesten ze letters verzamelen en daar later een woord van maken. (herfstbladeren). Er waren deze middag 28 kinderen en de grote winnaars met 60 punten werden Klaas Visscher en Herbert Kisteman. Niemand ging er deze middag met lege handen naar huis, want onze assistent-boswachter Jaap Padding had voor elk kind een vlaggetje en een boekje "Toer 'ns anders" met fiets- en wandeltochten en allerlei bezienswaardigheden.

De eerste bijeenkomst in het nieuwe jaar was zaterdag 13 januari. Ondanks activiteiten elders waren er toch nog 19 kinderen. Deze middag bekeken we de dia's van de activiteiten van de afgelopen jaren en speelden we een quiz. Aan het eind van de middag kreeg iedereen het programma voor het komende jaar mee.

Hier onder het nieuwe programma:

- 24 februari Arnold Lassche komt ons iets vertellen over roofvogels. Deze middag is ook de jeugd van 14 jaar en ouder van harte welkom. Inforuimte SBB aanvang 14.00 uur.
- 10 maart De dierenbescherming komt vertellen over hun werk. Inforuimte SBB aanvang 14.00 uur.
- 17 maart Landelijke schoonmaakdag. Vandaag wordt weer het zwerfvuil in de Staatsbossen opgeruimd. Inforuimte SBB. Aanvang 8.30 uur.
- 14 april Begin nestkastcontrole. Inforuimte SBB. Aanvang 8.00 uur
- 9 juni Busreis Sallandse Heuvelrug en Piet Bos museum. Vertrek 9 uur vanaf het marktplein in Staphorst.
- 1 september Fietstocht naar het bezoekerscentrum De Wieden in Sint Jansklooster. Vertrek om 8.30 vanaf het marktplein in Staphorst.
- 22 september Heidezuivering. Plaats en tijd worden nog bekend gemaakt.
- 20 oktober Verrassingsdag i.v.m. 50 jarig bestaan van de vereniging.
- 17 november Levend Ganzenbord. Inforuimte SBB. Aanvang 14.00 uur.

2008

- 19 januari Quiz, dia's, film en wat lekkers aan het begin van het nieuwe jaar. Inforuimte SBB. Aanvang 14.00 uur.

OVERZICHT VAN TERUGGEMELDE GERINGDE VOGELS

- BONTE VL.VANGER** nr. AG.45.758, geringd als nestjong in nk. 516, route 15, bosw. Staphorst op 27-05-2003. op of omstreeks 15-05-2006 dood in nest kast te Uffelte, Binnenveld. Gemeld door Jeugdwatch Vogelwacht Uffelte.
- BONTE VL.VANGER** nr. AH 77.366, geringd op 07-06-2004 als nestjong bosw. Staphorst, nk. 846a, route 3. idem dood in nest van mees.
- BONTE VL.VANGER** nr. AH.80.318, geringd als nestjong op 01-06-2004 in nkast 1, Tissingbos, route 28, IJhorst. op 11-05-2006 broedend in nestkast 2, route 68, (J.Bisschop) te Voorwijk.
- BONTE VL.VANGER** nr. AH 80.243, geringd op 01-06-2004 in nk. 35 Dickninge-Buiten, route nr.61 (J. Bisschop) als nestjong. op 17-05-2006 route 3, nk.44, boswachterij Staphorst broedend.
- BONTE VL.VANGER** nr. AH 79.751, geringd als nestjong op 29-05-2004 in nestk. H.51, Haardennen Balkbrug. (Judith Schmidt) op 28-05-2006 broedend in nestk. 851, vak 60, route 20, boswachterij Staphorst.
- BONTE VL.VANGER** nr. AH 79.880, geringd op 29-05-2004 als nestjong in nestk. 13, Haardennen Balkbrug. op 16-05-06 broedend in nestk.128, vak 24, bosw. Staphorst.
- BONTE VL.VANGER** nr. AH 79.913, geringd op 30-05-2004 als nestjong in nestk. 6 te Echten, Reindersveld (fam. Reigersman), route 35. op 19-05-2006 broedend in nestk.25, Bomertswijk, IJhorst, route 133.

BONTE VL.VANGER nr. AH.79.993, geringd op 30-05-2004 als nestjong in nestkast 46, route 35, Echten, Reindersveld, fam.Reigersman.

op 08-05-2006 broedend in nestk.12, Braamskamp, De Schiphorst (J. Bisshop), route 74.

STEENUIL nr. 3.624.989, geringd op 08-06-2006 in kast te Lheebroek, fam. E. Muggen als nestjong. (Vogelw. Uffelte).

op 25-10-2006, dood gevonden (alleen poot en ring) te Lheebroek, Dwingeloo, fam. H. Nyzingh, Lheebroek 16. Afstand ca 2 km.

KERKUIL nr. 5.389.357, geringd als nestjong op 01-07-2006 in kast Ter-veld te Anholt.

op 27-11-2006 verkeersslachtoffer op A28 t.h.v. De Wijk. Melder F. v.d. Burger te Werkendam. Afstand 17 km.

KERKUIL nr. 5.400.320, geringd op 16-08-2006 als nestjong te Drogster-opslagen, kast Ringeling

op 27-10-2006 tegen glas gevlogen te Tjerkwerd, Friesl. Is weer in vrijheid. Afstand 83 km. Melder Leo Altena uit Dedgum.

KERKUIL nr. RADOLFZELL JC 40.467, geringd als nestjong op 03-07-2001 als nestjong te Sachsenhausen, Nordwuerttemberg (Stuttgart) Z. Duitsl (de vogelwarte Radolfzell ligt aan de Bodensee).

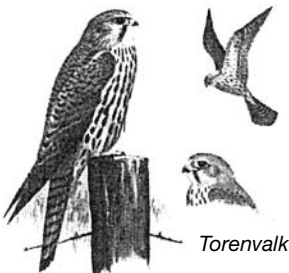
op 31 maart 2002 dood in bos gevonden te Darp, Dr. door Vogelwacht Uffelte gemeld. Afstand 468 km. Verstreken tijd: 271 dagen.

STEENUIL nr. 3.639.576, geringd als nestjong op 07-06-2006 in Steenuilkast 211 te Halfweg, Staphorst in "Beugelen".

op 10-09-2006 dood gevonden te Moddergat, Friesl. door O. Overdijk, Schiermonnikoog. Afstand 82 km.

TORENVALK nr. 3.639.766, geringd als nestjong in TV-kast bij Ger Boersma, Driehoeksweg 14 te Ommen op 27-06-2006.

op 30-08-2006 ziek/gewond gevonden te Rheezerveen en verpleegd in asiel De Oehoe te Nieuwleusen. Afstand 5 km.

Torenvalk

Tot zover tot nu toe binnengekomen terugmeldingen. Hopelijk een volgende maal meer. Die vogelpootjes blijven immers altijd heel belangrijk?

VRS GO 8 Blaauw
coörd. Jac. Mussche

**HIERNA EEN OVERZICHT VAN DE TERUGMELDINGEN,
IN 2006 GEREgistREERD.**

Pimpel	161	Glanskop	4
Koolmees	142	Knobbelzwaan	4
B.VI.V.	75	Havik	3
Kerkuil	41	Boerenzw.	2
Buizerd	18	Sperwer	2
Zwarte Mees	18	Heggenus	1
Steenuil	16	Rietgors	1 (Stavangerring)
Torenavk	16	Gekr.Roodst.	1
Ooievaar	6	Zwartkop	1
Roodborst	5	Huisbus	1
Ringmus	1 (Belg.ring)	Kievit	1
Houtsnip	1	Bl. Reiger	1 (Duitse ring)
Gr.VI.Vanger	1		

Rietgors

Ooievaar

In het totaal 519 stuks. Er moeten echter nog een flink aantal binnenkomen van het Vogeltrekstation. Ieder die heeft medegewerkt aan het ringonderzoek van harte bedankt. In het bijzonder Freek Bult die alle vogels door ons 3en geringd, weer heeft opgeslagen in de computer.

Namens de Vogelringstation Go8 Blauw nogmaals hartelijke dank en graag tot een volgende maal.

RINGONDERZOEK 2006

Overzicht aantallen vogels	Leeftijd		Volgroeid	1 kj.	Na 1 kj.	2 kj.	Na 2 kj.	Eindtotaal	
	Onbekend	Pullus							
Soort									
01340	Naam	6						6	
02670	oievaar	7	2				1	10	
02690	havik	31						31	
02870	sperwer	24						24	
03040	buiزند	82						82	
04500	torenvalk	3						3	
04930	scholekster	3						3	
05410	kievit	11						11	
06680	wulp	1						1	
06700	holenduif	2						2	
07350	houtduif	236		1				237	
07570	kerkuil	149		7				156	
07610	steenuil	2						2	
08780	bosuil	2		1				3	
09920	grote bonte specht	2						2	
10200	boerenzwaluw	29						29	
10840	witte kwikstaart	1						1	
10990	heggemus					1	2	3	
11220	roodborst	16		4	3			7	
11870	gekraagde roodstaart	15		2	2	1		17	
13350	merel	1801						1894	
13490	grauwe vliegenvanger	69						69	
14400	bonte vliegenvanger	9						9	
14420	glanskop	756						756	
14810	matkop	1923						1923	
14820	zwarte mees	2009		40	60	32	1	2058	
14640	pimpelmees	272		41	48	34	3	2138	
14790	koolmees	10		2	3		6	277	
14870	boomklever	9						9	
15820	boomkruiper	9						9	
15910	spreeuw	15		2	47	8	6	63	
15980	huismus	15						15	
16490	ringmus			1				1	
16540	groenling			79		1		79	
17100	silf							7	
	goudvink			7				7	
Eindtotaal		2	7491	2	138	319	84	13	8049

Boerenzwaluw

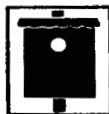
Roodborst

Havik

NESTKASTONDERZOEK 2006

Route Vossenburcht,
routenr. 29.
Aantal Nestkasten: 130.

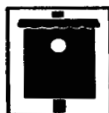

Controleurs:
Harry Van Wijk en
Jaap Padding
Bewoond: 120.
Onbewoond: 10.

Vogelsoort	Totaal aantal legsels (1+2)	Aantal succesv. legsels	Aantal 1e legsels
Koolmees	47	47	43
Pimpelmees	34	31	34
Bonte Vliegenvanger	20	19	20
Glanskopmees	2	1	2
Zwarte Mees	3	3	3
Boomklever	3	3	3
Ringmus	2	2	2
Totaal:	111	106	107

NESTKASTONDERZOEK 2006

Route Bomertswijk Wijk,
routenr: 133.

Controleur: Harry Van Wijk
Bewoond: 28
Onbewoond: 2

Vogelsoort	Totaal aantal legsels (1+2)	Aantal succesv. legsels	Aantal 1e legsels
Koolmees	16	13	13
Pimpelmees	8	8	7
Bonte Vl.Vanger	4	4	4
Totaal:	28	25	24

ZIEKE KOOLMEZEN OP DE VOSSENBURCHT

Al ruim 30 jaar controleren wij een 65 nestkasten op camping De Vossenburcht in IJhorst. Evenals andere jaren was 2006 qua bezetting niet anders dan eerdere jaren. 28 nestkasten werden in 2006 door koolmezen bewoond. Ook in "particuliere" nestkasten werden verschillende broedgevallen van de koolmees aangetroffen.

Enige tijd na het broedseizoen, begin augustus 2006, kwam een van de gebr.

Kuper (fanatieke natuurvrienden) aan de deur met de mededeling dat er bij hun caravan een koolmees rondvloog met gezwellen aan kop en schouders. Het beestje was handtam en werd een drietal weken met de hand gevoerd. Hierna liet het beestje zich niet meer zien.

10 september ontving ik een verontrustend mailtje van de fam. Goudswaard met de mededeling dat er bij hun caravan al enige maanden een 10 tot 15 koolmezen rondvlogen met gezwellen aan vooral kop en schouders.

Ik ben de de week daarop een poosje bij hun caravan wezen posten en na een half uurtje had ik zelf ook een aantal koolmezen met rode gezwellen zien rondvliegen. 22 september hebben we geprobeerd om door middel van klepkooitjes een aantal koolmezen te vangen, met de bedoeling foto's van deze koolmezen te maken. We vingden twee zieke koolmezen. Aan de hand van de ringen die de vogels droegen konden we nagaan dat ze niet uit hetzelfde nest kwamen. De foto's heb ik in het weekend doorgestuurd naar Drs. Jan Hooimeijer, vogeldierenarts van de Kliniek voor Vogels te Meppel, met het verzoek de foto's te willen bekijken en eventueel konden aangeven wat de vogels mankeerden.

Van Jan Hooimeijer kreeg ik bericht dat hij n.a.v. de foto's geen uitspraak wilde doen en/of wilde speculeren over een eventuele oorzaak. Zijn voorstel was om een of twee vogels voor onderzoek naar zijn praktijk te brengen. Vervolgens hebben wij op 3 oktober een aantal koolmezen gevangen. 2 zieke exemplaren daarvan, beiden geringd resp. nr AH 78268¹ en AK 89444², hebben wij vervolgens naar Jan Hooimeijer gebracht voor verder onderzoek. Inmiddels ving ik bij huis (hemelsbreed ongeveer 1 kilometer van de camping) ook een aantal koolmezen t.b.v. het dispersieonderzoek.

Op 30 oktober, 10 en 11 november ving ik koolmezen waarvan er twee gezwellen aan de poten hadden. Na 11 november heb ik bij huis geen zieke koolmezen meer gevangen.

Op 28 november heb ik telefonisch contact gehad met Jan Hooimeijer over de door hem onderzochte koolmezen. Hieruit bleek het volgende:

Er was sectie op de vogels verricht en er was weefsel van organen opgestuurd naar een vogelpathologe in Duitsland voor vervolgonderzoek.

Na onderzoek is vastgesteld dat de vogels lijden aan pokken, verder hadden

1 geringd als nestjong op 20-05-2004 in nk 74 Bollinkbos, IJhorst.

2 geringd als nestjong op 29-05-2006 in nk 40 camp. Vossenburcht, IJhorst.

de vogels lintwormen en haarwormen bij zich. Daarnaast leden de vogels aan coccidiose. De pokken worden door stekende insecten zoals muggen rode bloedluis verspreid. Via de mens wordt de ziekte niet verspreid.

Binnen een populatie zal een deel ziek worden en aan de infectie doodgaan. Het probleem lost zich normaal gesproken vanzelf op volgens het principe van "Survival of the Fittest". Het lijkt dan ook geen toeval dat de besmette vogels ook waren besmet met lintwormen, haarwormen en coccidiosis.

Zieke vogels komen de winter niet door en worden daarmee uitgesloten voor de broedperiode van het volgende jaar.

Pokken bij vogels is niet besmettelijk voor mensen. Mensen spelen ook geen rol bij de verspreiding van het virus.

Pokken komt als virusziekte bij vrijwel alle vogelsoorten voor. Uilen lijken een uitzondering op deze regel te zijn terwijl pokken bij roodvogels geen onbekende ziekte is.

Speciaal bij pokken is dat het virus heel specifiek is voor een bepaalde soort. Zo is pokken bij duiven niet besmettelijk voor vinkachtigen en is de kans dat pokken van mezen overdraagbaar is op bijvoorbeeld groenlingen vrijwel nul. Belangrijk is om te weten dat pokken bij wilde vogels geen risico zijn voor pluimvee en dat ook pokken zoals bij pluimvee voorkomt geen risico is voor de wilde vogels.

Voor meer informatie over ziektes bij vogels, zie www.kliniekvoorvogels.nl. Met dank aan drs. Jan Hooimeijer die het onderzoek kosteloos heeft verricht.

Harry van Wijk
Jaap Padding

VERSCHIL TUSSEN EEN GLANSKOPMEES EN EEN MATKOPMEES

Het is zo'n ruim 100 jaar geleden, dat de Glanskopmee en de Matkopmee niet van elkaar werden onderscheiden, doch als Zwartkopmee te boek stonden. Dat wijst er op, dat die twee erg op elkaar lijken. Als er een doorlopende foutenbron bij vogelwaarnemers, onderzoekers en schrijvers van natuurboeken bestaat, dan is

dat de valkuil van door elkaar gebruikte namen en toegedichte eigenschappen van de Glanskop (*parus palustris*) en de Matkop (*parus montanus*). Een

opvallend verschil zit aan de kop, zoals de namen al aangeven. De Glanskop is getooid met een glanzend zwarte kruin (petje). De Matkop heeft een dofzwarte pet.

De Glanskop heeft dus een glanzend zwart petje, achterhals en kin en een kleine keelvlak (befje), kleiner en scherper begrensd als dat van de Matkop, dat een groter en vager befje heeft. De snavel van de Matkop is iets spitsler als die van de Glanskop, waardoor het foerageren in de naaldbomen mogelijk is. De vleugels van de Matkop zijn korter en hebben een lichte streep doordat er een licht randje zit aan de kleine slagpennen. Ook het verschil in nestbouw is duidelijk. Heeft de Glanskop een mooi afgewerkt nest met wit viltachtige voering, het nest van de Matkop is slordig en is meestal met knopschubben van beuken of dennen, larixnaalden, stukjes schors van berk gemaakt, soms met een enkel veertje. De soorten zijn het gemakkelijkst te onderscheiden door het verschillend geluid, dat ze maken. De typische vlugge roep van de Glanskop is een tweelettergrepige "pietsjé-pietsjé", vaak volgt daarop een scherp "tsjerr" en een bijzonder kenmerkend "tsjika-die-die-die" of "dzi-dzi". De zang wordt beschreven als een toonloos "ratelend" "tsjep-tsjep-tsjep" Het nasaal geluid "pèh-pèh-pèh" is het kenmerkend geluid van de Matkop. De Glanskop komt bij ons het meeste voor. Vroeger was de Matkop er meer, toen het bos nog natter was.

Welnu probeer ze van elkaar te onderscheiden, veel succes!

L. Blaauw

OUDE VOGELBOEKEN UIT OVERGROOTMOEDERSTIJD

In de Scharrelaar, nummer 165 uitgekomen in december 2006, heb ik gereageerd op een artikel uit een oude krant van 11 december 1858. In mijn reactie heb ik vermeld, dat de naam Gansarend voorkomt in het boek "Het Leven der Dieren (deel 2 Vogels)" van A.E. Brehm. Ik ben in het bezit van de "tweeden druk der volksuitgaaf voor Nederland" met ca 1200 fraaie afbeeldingen.

In het boek zelf wordt nergens vermeld wanneer het boek is uitgegeven, maar uit een literatuurlijst in het boek "Sijsjes en Drijfsijsjes – De vogels van Amsterdam" is deze tweede druk (drie delen) verschenen tussen 1896 en 1899. Er zijn veel oudere vogelboeken, maar het boek van Brehm mag er zijn. Het bevat 654 pagina's. Het boek geeft ook een beeld van het "natuurgebeuren in overgrootmoederstijd".

Het is in mijn ogen een interessant boek met verrassende beschrijvingen.

Het eerste hoofdstuk, een soort van voorwoord eindigt met de volgende zinnen:

“Het nut van de Vogels kan niet berekend of geschat worden, omdat hierbij allerlei nog onopgehelderde vraagstukken in aanmerking komen; wel mogen wij echter met vrij groote zekerheid aannemen, dat de diensten, die de Vogels ons bewijzen, van meer beteekenis zijn dan de schade, die zij veroorzaken. Daarom doen wij wel met hen te beschermen en tegemoet te komen. De land- en boschbouw van den tegenwoordigen tijd benadeelen juist die Vogels, welke ons het naast aan ‘t hart liggen, want zij ontnemt of bemoeielijkt hun de gelegenheid tot het verkrijgen van woningen en broedplaatsen en van voedsel; zij dwingt hen dus naar elders de wijk te nemen, een voor hen beter geschikte verblijfplaats te zoeken. Wij moeten daarom plaatsen, waar zij veilig wonen en nestelen kunnen, voor hen te behouden of in te richten. Deze beteekenis verbind ik aan de enstige aanmaning, die ik reeds seder jaren bij alle verstandige menschen ingang tracht te doen vinden: Bescherm de Vogels!”

Deze zinnen, geschreven in de jaren 1896-1899 zijn nu, in onze tijd, nog onverminderd maar in veel sterkere mate van toepassing, zeker als je de positie van de Huismus en de omstandigheden waarmee hij wordt geconfronteerd in aanmerking neemt.

In dit artikel wil ik vervolgens aandacht schenken aan twee vogels, de Koolmees en de Merel.

Koolmees.

In de eerste plaats dit. In het boek wordt bij verschillende vogelsoorten aangegeven, hoe zij zich gedragen in gevangenschap. De indruk bestaat, dat tal van vogels in gevangenschap werden gehouden.

Brehm beschrijft de koolmees uitvoerig. Daaraan is niets bijzonders, maar wat mij speciaal opviel is het volgende. Brehm wederom citerend:

“Hoewel de koolmees gezellig is, bejegent zij zwakkere dieren onverdraagzaam, ja zelfs boosaardig. Erbarmelijk lafhartig, als zij een gevaar vreest, zich onzinnig aanstellend, als zij een Roofvogel opmerkt, verschrikkend, als men een ruischend geluid voortbrengt of een hoed omhoog werpt, die zij voor een valk houdt, valt zij iederen zwakkeren

Vogel moordgierig aan en doodt hem, als zij hier kans toeziet. Zwakke, zieke soortgenooten worden onbarmhartig aangevallen en zoo lang mishandeld, tot zij het leven hebben verloren. Zelfs een grootere vogel dan zij zelf is niet veilig

Koolmees

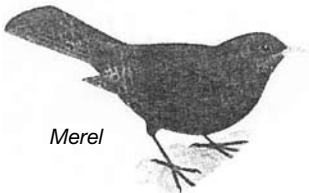
voor haar. Voorzichtig sluipt zij naar hem toe, tracht hem door een krachtigen aanval op de rug te werpen, slaat daarna hare scherpe klauwen diep in de borst en den buik van het slachtoffer, en pikt dit zoo lang en zoo krachtig met den snavel op den kop, tot zij den schedel verbrijzeld heeft en de hersenen, een zeer gezochte lekkernij voor onze Vogel kan bereiken. De nijging tot het dooden van andere Vogels neemt, naar het schijnt in gevangenschap toe, maar is ook reeds bij de in vrijheid levende Vogels zeer ontwikkeld; de naam GUERRERA (krijger, twistzoeker), die de Spanjaarden aan onze Koolmees geven, is uitmuntend gekozen.”.

Herkennen wij nu nog het moorddadige karakter van de koolmees? Wie wenst hierop te reageren?

Merel.

Uiteraard beschrijft Brehm ook de merel uitvoerig. Ook is er iets wat mij heeft verrast. Hij schrijft:

“De Merel is in geheel Europa inheemsch en broedt ook in Nederland overal, zelfs in de steden. De Merel bewoont bij voorkeur vochtige bosschen en over het algemeen alle plaatsen, waar vele bomen groeien en tevens veel onderhout gevonden wordt. Sedert 50 á 60 jaren (1840-1850) en dus in zekeren zin onder onze oogen is er in de gewoonten en de levenswijze van dezen Vogel een zeer opmerkelijke verandering tot stand gekomen.

Gloger kon nog in het begin van het tijdperk 1830-1840 van alle vertegenwoordigers van deze soort getuigen, dat zij zeer schuw zijn, verborgen en eenzaam in bosschen leven, zich alleen door den nood gedrongen daarbuiten begeven, zelfs op den trek zeer ongaarne in kleine of ijle bosschen neerstrijken en bijna nooit op een open plaats of zelfs op een hoogen boom zich nederzetten.

Voor Merels, die aan het woud getrouw gebleven zijn, geldt deze karakterschets ook thans nog in alle opzichten; zij is echter niet meer toepasselijk op de steeds toenemende scharen van die, welke hoofdzakelijk in de westelijke helft van Duitschland en in Nederland langzamerhand in de tuinen en plantsoenen te midden van dorpen en steden zijn doorgedrongen.”

Zo Brehm (in navolging Gloger) hier de merel beschrijft als een schuwe bosvogel kennen wij hem toch niet?

F.R. Bult

INHOUD SCHARRELAAR 2006

Nr. 161

februari

Voorwoord	1
Agenda	2
Jaarverslag 2005	2
Financieel overzicht	10
Voorlopig resultaten overzicht 2005	12
Jeugdhoekje	12
Jeugd voor jeugd	13
Veldwaarnemingen	14
Vogel waarheen was uw vlucht?	16
Nestkast onderzoek 2005	
Object Buldersbos	21
Vossenbucht	21
Bomertswijk	21
Verslag 2005 roofvogelwerkgroep	22
Verkeersslachtoffers	25
Vlinderwerkgroep	26
Natuurkalender achtergrond informatie	27
Nieuwe druk Heukels'flora	45
Ring overzicht 2005	46
42 jaar ring onderzoek	47
Inhoud Scharrelaar 2005	50

Nr. 162

mei

Voorwoord	1
Agenda	2
Jeugdagenda	2
Jeugdhoekje	3
In memoriam	5
Vleermuiskasten infra rood filmen	5
Veldwaarnemingen	8
Arbowet	13
Op de bres voor de jeneverbes	20
Reddingsplan jeneverbes	21
Klimop en Toon Hermans	22
Ringonderzoek 2005	24
Vogel waarheen was uw vlucht?	26

Nr. 163	juli
Voorwoord	1
Agenda	2
Jeugdagenda	2
Jeugdhoekje	3
Fauna onderzoek reestdal 2005	5
Vogel waarheen was uw vlucht?	8
Veldwaarnemingen	12
Natuurreis naar Polen	17
Vier jonge dassen en steenmarter	19

Nr. 164	oktober
Agenda	1
Jeugdagenda	1
Jeugdhoekje	2
Vogel waarheen was uw vlucht?	3
Nestkast onderzoek 2006	
Object Reindersveld	8
Carstenbos	8
Cartsenbos-punt	9
Tissingbos	9
Carstenven	9
Veldwaarnemingen	10
50 jarig bestaan	13
Natuurreis Polen 2006	14
Natuurgebeuren in overgrootmoeders tijd	25
Vlinderwerkgroep	30
Excursie Veluwe	31

Nr. 165	december
Voorwoord	1
Agenda	1
Jeugdagenda	1
Jeugdhoekje	2
Verslag algemene leden vergadering 2006	3
Veldwaarnemingen	8
Plant ,on'aardig	10
Hitte golf 2006	13
Natuur gebeuren in overgrootmoedertijd	14
Reacties op ,natuurgebeuren'	16
Per fiets een bocht door het veld	19
Vogel waarheen was uw vlucht?	21
Aanvulling Polen reis	24